

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0626

<http://hdl.handle.net/2333.1/2333.1/wdbrv2fn>

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

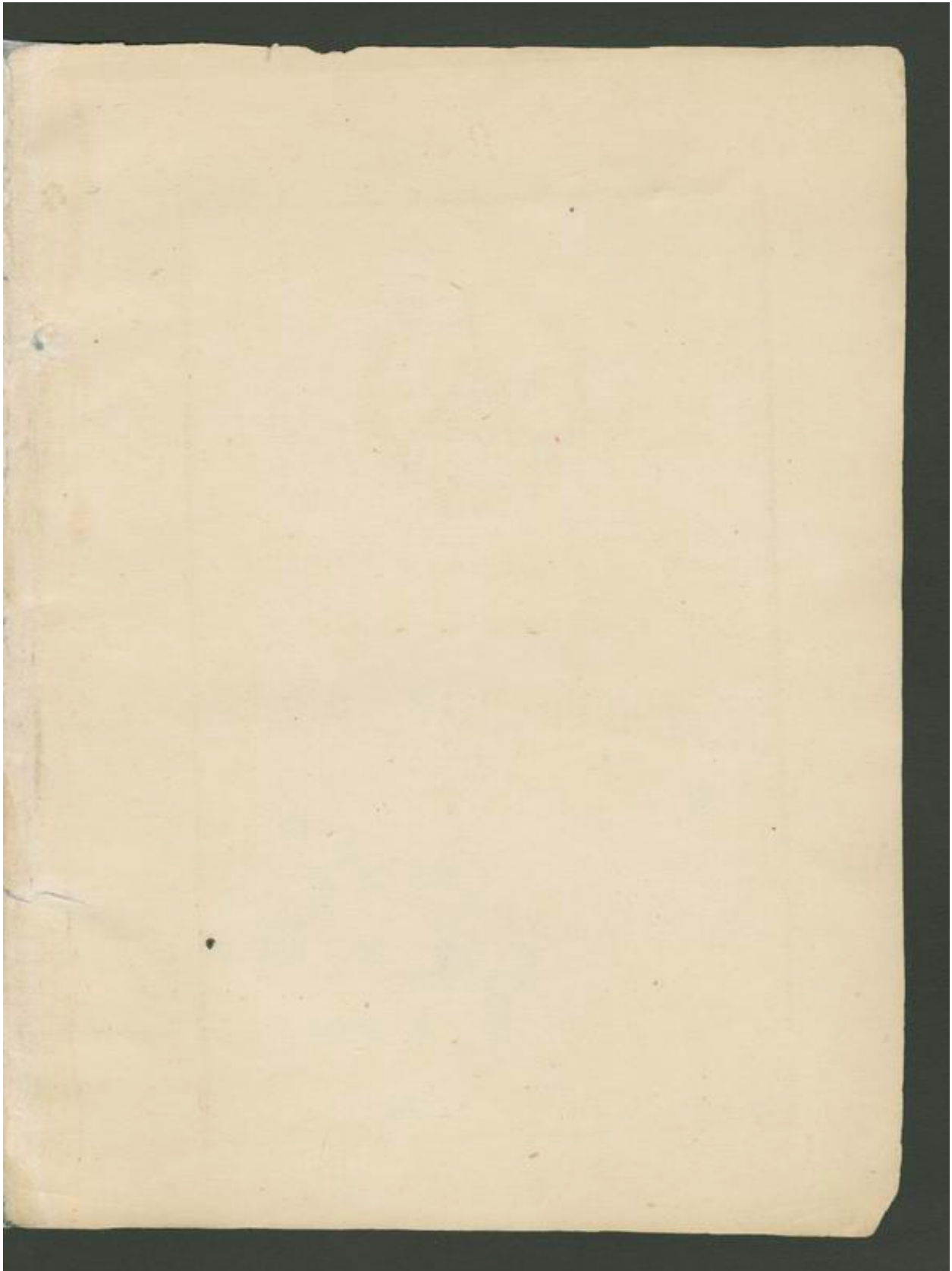
پروغ نام

کتابخانه معارف و اوقاف و اعلیٰ
مرکز
وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

مطبع وزارت جلیله معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

جلد (۳۰۰)

طبع اول

نصاب و سرفصل‌های مابودارالمعلومات مرکز

- نظریه ماده (۱۴۹) نظامنامه تدریسات ابتدایه دروسیکه در
دارالمعلمین مابودارالمعلومات مرکز تدریس میشود بر وجه آتی است:-
- قرآن کریم و دینیهات .
 - فارسی .
 - اخلاق و معلومات مدنیه .
 - حسن خط .
 - تاریخ .
 - جغرافیه .
 - ریاضیات (حساب الهندسه) .

دروس اشياء .

علوم حکيمه (فيزک، کيميا)

تاريخ طبيعى (حيوانات، نباتات، علم الارض) .

زراعت .

حفظ الصحه .

روحيات (علم النفس) .

تطبيق قواعد علم النفس بصنعت تربيه .

فن تربيه اطفال و اصول تدريس .

رسم .

کارهای دستی .

موسيقى .

تربيه بدنيه .

در دایرالمعاملات مرکز علاقه برین دروس اداره بیتیه

خیاطی، طباحت نیز تعلیم می شود .

یازده درس از جمله درسهایی فوق که عبارت است از:

کریم و دنیات ، اخلاق و معلومات مدنیه .
حسن خط ، تاریخ ، جغرافیه ، ریاضیات ، دروس اشیا ، علوم حکمیه
تاریخ طبیعی ، رسم ، موسیقی مطابق تدریسات پروگرام رشدیه میباشند .
از مباحث این دروسها چیزیکه در سالهای اول و دوم و سوم

و چهارم قسم (۱)
مکتب رشدیه - تعلیم میشود عیناً همان چیزها در سالهای اول و دوم
و سوم و چهارم و در المصلین هم تدریس میشود ، تنها در سال چهارم
و المصلین درس جبر حذف گردیده و برای هفدهم هم تنها یک ساعت
مخصوص شده است .

نصاب مفردات دروس سال سه

تدریس

در سال اول هفت یکم درس ، در سال دوم و سوم و در سال
سوم یک درس ، و در سال چهارم سه درس تدریس میشود تقریباً
ذیل :

معلومات عمومی در باب علم زراعت. تحقیق انواع تراب
تأثیرات اقلیم. پاروگا.

— آلات و ادوات زراعیه.

اصول زرع و تربیه حبوبات.

نباتات نسجیه. نباتات تلویغیه. نباتات عطریه.

چیله گا. پیوند گا. یاغبانی سبزه گا و میوه گا.

امراض درخت.

یداره زینداری.

علم مویشی. تربیت و پرورش مرغ. تربیت و پرورش

زنبور عسل. تربیت و پرورش کرم پیله.

صناع زراعیه. محافظت سبزه گا و میوه گا و خوردنی.

دروس های زراعت باید معلومات نظریه داده

شود. علاوه بر آن اوقات خالی شاگردان باید در امسا

بجلیات تخصیص کرده شود. کارهای پیوند و تاک بری باید

بافعل نشان داده شود.

۵

این مباحث از طرف مسلم زراعت به درس های چهار
سال تقسیم کرده خواهد شد .
حفظ الصحی

تنها در سال چهارم در هفته یک درس
تفنی . تغذی . تلبس . قواعد صحیه که بشکلی تعلق دارد .
طهارت و نظافت . چارهای اختیاب از امراض ساریه .
شرایط صحیه که نفری ذیل باید بآن تابع بشوند : کسانیکه در شهرها
و دهها گذران میکنند . عمده که در فابریکها و اعمالخانهها
خورد و کلان سبزی کوشند . عساکر اردو .
تقلیفات بلد و دهها . پاک نگهداشتن بازارها و اینگونه جاها
خرید و فروش .
سرک ها . باغهای عمومی . تحفظ خانه ها .
اهمیتی که واضعین قوانین شریعت و پیغمبران عظام بحفظ الصحی
عطف نموده اند .

ادامه و صیای دین جلیل سلام . فواید وضو . فایده هاییکه
از منع نمودن اکل گوشت نفعی بدست آورده میشود .
روحیات یعنی علم النفس

تنها در سال سوم در هفته سه درس تقرر ذیل
موضوع روحیات ، موقع آن علوم موجوده . اصول روحیات
فواید این علم .

اشکانات در یک صورت عمومی .

حاسة باصره . حاسة بامعه . حاسة لامسه . حاسة ذائقة

و شامه (حس حرارت) . حس عضلی . حس حرکت .

بنیه تشعشعی و مانع بشر . وظائف و مانع . جمیع عصبیه

شرایط عمومی فعالیت عصبیه .

اعتیاد بشرایط و مانع اعتیاد . نتایج عملیه اعتیاد

چهار قاعده در باره گرفتن . اعتیادات استحقاقی و اخلاقیه .

شعور . حالات شعور . شعور و حرکت . و حرکت میانه .

۴
افکار و مطالعات و لیمیمس در باره آثار یعنی نفس. نفس
مادی و اجتماعی و روحانی. حسب نفس: تنبیه و تضاعف شخصیت
او نام و خیالات مجانبین.
افکار و مطالعات ته لودول ریبو در باره حیات نفس
(تأثیریه) مشتهیات و تمایلات الشراح و الم.
سوق طبیعی. انواع، سوائق طبیعی انسان، تهیج.
سوق طبیعی محافظه نفس (تهور، ترس و بیم). سوق طبیعی
تجسس (تهیج فکری)، سوق طبیعی تناسلی (عشق)، و غیره حس
اخلاقی، حس دینی، حس بدیعی، اختراص.
وقت تنوعات وقت، و ما و وقت، شرایط فرسوی
جایایه وقت، تجرید، مقایسه، تقمیم.
تداعی، قوانین دماغیه تداعی.
حافظه، تحلیل خاطره، حفظ و تخطیر، حافظه انفعالیه (تأثیر)
شرایط یک حافظه خوب صورت اصلاح حافظه، نسیان.
امراض حافظه.

تخیله . ماہیت تخیل . صور خیالیہ علیہ . صور خیالیہ
سمعیہ . صور خیالیہ عضلیہ . صور خیالیہ لمسیہ . امراض تخیله .
ادراک (. غلطیات .

تصدیق محاکمه . استقراء تعلیل .

لسان . مناسبات در میان فکر و لسان .

اراده . حرکات ارادیہ . اعتیادات ارادیہ .

نمونه نامی مهم . اتخاذا یک قرار . حس جدید . حریت .

اراده جزئیہ . وہ ترمیلیم (جبریه) اشکال اراده و محبت

اراده . امراض اراده .

روحیات و فلسفہ .

تطبیق قواعد علم النفس ب صنعت تربیہ .

تنہا در سال سوم در ہفتہ بہ دو کس تدریس شود بقرار ذیل .

تربیہ حواس در خانہ و در مکتب (تربیہ ذائقہ و شامہ و سامہ)

و لامہ و باصرہ) . سوق طبیعی تجسس . صورت استفادہ

ازین سوق طبیعی . اطفال را ا تعاب موافق غیت .

از دافطیبیه که به تقویۀ ملکہ وقت خدمت میکنند
(حرکت الشداح . تخیل) .
تواعد تربیه که به انکشاف حافظه معاونت بنمایند اصول اصلاح و
تقویۀ حافظه .

ذوق که اطفال برای شنیدن حکایات ، مناقب جن پر
دیگر چیزهای عجیب دارند صورت استفادہ ازین ذوق .
بازیهای اطفال . صورت معاونت این بازیها به انکشاف
و کا .

صورت بر زبان آمدن اطفال .
تربیه عمومی فکری . تربیه سلکی . اوصاف فارقه یک
ضمن خوب .

اصول . اصول تحسینی و تفحص . اصول تعلیم . تطبیقات
این اصول تا .

تحدید جسمی فکری و اخلاقی . در خصوص تربیه از تحدید سن خط
استفادہ قیود آن کرد ؟

یک حقیقت را اطفال چطور درمی یابند و می فهمند و فحش
میکنند ؟

اهمیت و فائده استجواب در خصوص تعلیم .
در مکاتب ابتدایی برای معیلم و برای شاگردان از کتب
چوبیه چطور استفاده میشود ؟
تربیه حلالیه :

اعتیادات نخستینی که با اطفال باید داد و برای اطفال خورد
اطاعت مقدم این اعتیادات است .

تربیه حسیه . اشکال مختلفه عزت نفس . در خصوص
تربیه در خانه و در مکتب از عزت نفس چنان استفاده
می توان کرد ؟ عزت نفس و غبطه .

در روح اطفال حس محبت و تجاذب چطور منکشف میشود ؟
انکشاف حیات عالی جنابانه را چطور تا همین میتوان
کرد ؟

فکر تقلید . محسنات و محاذیر آن .

ترس و بیم . از ترس و بیم اطفال بطور نجات می یابند ؟
اطفال مغموم . اطفال عصبی . اطفال بسیار حساس .
در تربیه حسن و لطافت چه وظیفه ایفا میکنند ؟ حسن باطنی
حسن اخلاقی . حسن فکری تا اثر حسن و لطافت . بازیچه ها
ترتیب و انتظام .
کتاب نامه تصاویر . ترمیمات . رسم . ادبیات
موسیقی .
تربیه اخلاقیه عبارت از چیست ؟ انکشاف وجدان
اطفال .
حس حقیقت . لزوم تمییز این حس . اطفال چه را غافل بشوند
یا دروغ میگویند ؟
انکشاف حیات نیکوئی و خیرخواهی اطفال را چنان تا
میتوان کرد ؟
تنوع و اختلاف طبایع و امزجه . صنعت تربیه بحسب
اندازه طبایع و امزجه را تعدیل میکنند ؟ اطفال تنبل

اطفال متهور. اطفال حیلہ کار. نصایح و وصایای تربیتی
برای اصلاح این نوع نقائص اخلاقیه .
امراضیاط در مکاتب . مسائل مکافات و مجازات . لزوم
انکشاف شخصیت اطفال .
ادبیات برای اطفال خورد .
محیط اجتماعی . مفکوره عصر حاضر در باره تربیه . تربیه
مربی ها . تربیه بدنیه :
لزوم معرفت طبیعت جسمانی اطفال . انکشاف بدن اطفال
اعتیادات نیک و بد جسمانی .
عادات بدنیه . جناسستیک . بازیها . باغبانی اطفال .
مهارت . کارهای دستی . اهمیت تربیویه و تاثیر فکری
و اخلاقی کارهای دستی .

فن تربیه اطفال و اصول تدریس

تنها در سال چهارم در هفته هفت درس تقرر ذیل :

فن تربیه اطفال (پیداست گو جی) چیت و صنعت تربیه
(ایجوکیشن) چیت و محیطات و عوامل تربیه. محیط
اجتماعی: تساند تاثیر و نفوذ مکتب بر جسم و روح اطفال.

فن تربیه اطفال، نظری یا عمومی:

تربیه بدنی. اهمیت ضروری و اجتماعی اخلاق تربیت بدن.

تربیه بدنی در خانه. تربیه بدنی در مکتب. حفظ صحت
عمومی مکتب.

حفظ صحت فردی شاگرد. اعتیادات مستحذره

بدنی. نظافت. لباس تغذیه تنفس. فرط تعب و هنی

اشتراک مساعی در مابین معلم و طبیب. ارفاق ساریه

در مکاتب.

حفظ صحت. عمارات بدنی. بازیها. تربیه نطق.

تربیه فکریه. ذکای اطفال. نمودهای مختلف فکری

تربیه عمومی فکریه تربیه نسلیه.

وقت. تربیه ذقت. سوق طبیعی تحبیس.

تربیه حواس و در خانه و در مکتب .
حافظه . انواع مختلفه حافظه . تربیه حافظه .
متخيله . تربیه تخيله در خانه و در مکتب .
تجسید . تعلیم . تربیه تجسید و تعلیم .
علم . تربیه علم در خانه و در مکتب . فکر انتقاد .
تصدیق (محاکمه) تربیه محاکمه . فکر عملی .
لسان . لسان در خانه و مکتب .
تربیه اخلاقیه . تربیه اخلاقیه در خانه و در مکتب . لزوم دانستن
طبیعت اخلاقیه اطفال .
تربیه طبیعت . تمایلات مستحسنه و سیئه . فکر تقلید .
تأثیر حسن مثال « تأثیر رفقا و محیط مکتب .
حساسیت اخلاقیه . اهمیت تربیه حسیه . تمایلات
تخصیصه . عزت نفس . تهوور . ترس و بیم . اطفال
مغموم . اطفال عصبی . اطفال بسیار حساس .
تمایلات اجتماعیه . تجاذب . حیات عالیجنابانه .

سایات . محبت و نیکوئی . رفاقت خوب . وطن پروری .
انسانیت . نزاکت .

تالیلات عالیہ . عشق خیر حسن اخلاقی . استبانه و انکشاف
و جدان اطفال . عشق حقیقت و عشق علم . تربیه صمیمیت .
عشق حسن . حیرانیت . تاثیر حسن . در تربیه شکیل ذوق سلیم
در مکتب .

تربیه اراده . اراده اطفال و احتیاج آزادی این اراده .
اطفال تنبل . اطفال بوالهوس . اطفال عنود . اطفال
دیسہ کار . اطفال ترسندک . اطفال بسیار شوخ و بی شرم .
اعتقاد . ایمیت اعتیادات در خصوص تربیه . تربیه
اعتیادات .

الضباط و تربیه . تالیف لزوم حرمت شخصیت اطفال
بالزوم الضباط . فکر الضباط .
نمط در مکتب . محسنات و محاذیر آن .
نفوذ معنوی معلم .

فن تربیه اطفال ، عملی یا خصوصی :

تعلیم و تدریس در مکاتب ابتدائیه .

اصول تدریس و تفحص . اصولات تعلیم و تدریس . تحسن

تدریس حسی و فکری و اخلاقی .

درس اشیا و .

درس شفاهی . صنعت نگار . استخوان . احضار

درس و وظائف .

کتابها و دسترها . وظائف تحریریه . انتخاب و طایف .

تصحیح و خایف انشاء کتابت . دقراهای تسوید . دقراهای

تبیین . تخته سنگی .

لوازم تدریس . تخته سیاه و فریله ها . توکسبونها

(مجموعه ها) . عجايب خانه مکتب . کتب خانه . آثار ادبیه برای

اطفال خورد .

تصنیف شاگردان . صنوف .

پر و گرام ها . پر و گرام های مکاتب ، درسی . پر و گرام ها

مکاتب اطفال خرد و پروگرام های مکاتب ابتداییه تعلیم و

تدریس مواد این پروگرام ها .

اصول تعلیم قرائت .

اصول تعلیم خط

اصول تعلیم لسان .

اصول تعلیم اخلاق .

اصول تدریس تاریخ و معلومات مدینه .

اصول تدریس جبر و فضا .

اصول تدریس حساب و هندسه .

اصول تدریس علوم حکیمه و طبیعی و زراعت و باغبانی .

اصول تعلیم رسم و کارهای دستی و اداره بیتی و حفظ صحت

و جناساتیک .

اصول تعلیم غنا و موسیقی .

تأسیسات و تشکیلات مکتب . افتتاح در

برای اشخاص کلان .

موظف ما. اصولات مختلفه که در ممالک اجنبیه برای
نشر و تعمیم معارف و تربیه تطبیق میشود.
تعلیم و تربیه کسانی که غرائب خلقت میباشد
انتهای مکاتب. محل و موضوع. اثاث مکاتب. میدان
مکتب. تنفس خانه مستور. باغچه اقامتگاه معلمان.
باغچه اقامتگاه معلمان.
وظایف و حقوق معلمان.

کارهای دستی

در سال اول در هفته چهار درس و در سال دوم پنج
و در سال سوم دو درس تعلیم می شود.
بر این درس اهمیت فوق العاده باید. شاگردان
بحسن استعمال آلات و ادوات باید عادت گیر شوند. کارهای
دستی که یا بفعل باید نشان داده شود عبارت از کارهای
کافه می، مقوایی، گلی، جلد سازی، بوریائی، تخته تی

وسیم آهسته است
در سبایک در در اجزای علا و به بر روس ق نشان داند

۱ و ا ر ه سیتیه :

در سال دوم و سوم و چهارم در هفت یک درس

بقرار ذیل :

اوصاف لازمه یک صاحب خانه حسن اداره و تنظیم یک خانه
حفظ الصحه بیتی . نظافت . و اصول تنویر و تسخین خانه . تلبس
خانه . اکتو . شستن ظرف ها . کالاشویی . آداب معاشرت
تیار داری بیار .

خطیاطی :

در سال اول در هفت و دو درس :

انواع کارهای دست دوزی . کارهای دوخت شین
دوخت لباس های اطفال .

۲۰

در سال دوم در رشته دو درس :
اصوات مستنوعه خیاطی . و دخت المبه زیر پوش .
در سال سوم در رشته دو درس :
قوسقوم تاییور . انواع چادر . بالاپوشش و غیره .
در سال چهارم در رشته دو درس :
لباس های مردانه .

طباخت

در سال های دوم و سوم و چهارم در رشته دو درس
بدنیو جیبها :
احول احضار اغذیه در یک صورت نظری و عملی .

کار های دستی

بافتنی های دستی یا ماشینی . بافتن جراب و پیرهن های
جرانی . بافتن (تقو) بافتنی های پشمی . بافتن اسکت

و دستکشهای بافتنی بر دوری نقش آفیده. خاکه و
انواع کارهای ابریشم دوزی. تزئینات نقشیه که با
ماشینهای پایکی ساخته می شود.

انواع کارهای پینه و پاره. رفوگری. پروگری.
خطار: در دالهای فن پرورش اطفال در روسیه
حفظ الصحة یعنی باید تعلیم کرده شود.

برای تخصیص ساعات لازم باین دروس
از ریاضیات و فنون بعضی ساعات گرفته خواهد شد.

۳۳

جدول دروس دارالمعلمین
سال اول

عدد دروس	
یک پنجاه	
۳	قرآن کریم و دینیات
۴	لسان فارسی و عربی
۱	حسن خط
۲	تألیف
۲	جغرافیه
۴	ریاضیات و حساب هندسه
۲	دروس اشیا
۱	تاریخ طبیعی (علم حیوانات)
۱	زراعت
۲	رسم
۴	کارهای دستی
۱	موسیقی
۱	تربیه بدنی
۲	مذاکره

۳۳

۲۳

سال دوم

عدد دروس

در

یک هفته

قرآن کریم و حدیثیات ۲

لغات فارسی و عربی ۴

تاریخ ۲

جغرافیه ۲

ریاضیات (حساب هندسه) ۳

تاریخ طبیعی (علم نباتات) ۲

وزراعت ۲

رسم ۲

کارهای دستی ۵

موسیقی ۱

تربیه بدنی ۱

مذاکره ۲

۳۲

۲۴

سال سوم

عدد و دروس	
یک هفته	
دینیات	۲
ادبیات فارسیه با قواعد	۲
اخلاق	۱
تاریخ	۲
جغرافیه	۲
ریاضیات (حساب و هندسه)	۴
فزیک و کیمیا	۲
تاریخ طبیعی (علم الارض)	۲
زراعت	۱
روحیات (علم النفس)	۲
تطبیق قواعد علم النفس به تربیه	۲
رسم	۲
کارهای دستی	۲
موسیقی	۱
تربیه بدنی	۱
مذاکره	۱

۳۲

سال چهارم

عدد دروس	یک بهفت
دینیات	۲
ادبیات فارسیه	۱
اخلاق و معلومات بدنیه	۲
تاریخ	۳
جغرافیه	۲
ریاضیات (حساب و هندسه)	۲
فیزیک و کیمیا	۳
تاریخ طبیعی (علم حیوانات بنهم . دوران تنفس . جگر و کبد)	۱
زراعت	۳
حفظ الصوم	۱
فن تربیه اطفال و اصول تدریس و تطبیقات آن	۷
موسیقی	۲
تربیه بدنیه	۱
مذاکره	۱
	۳۲

اخطار:

در دارالمعلمین تا در هفته سی و دو درس خوانده میشود هر درس چهل دقیقه
اقتدا دارد. از صبح تا ظهر چهار درس بعد از ظهر دو درس خوانده میشود
روزهای سه شنبه و پنجشنبه بعد از ظهر درس خوانده نمیشود در روزهای پنجشنبه
بعد از چاشت خواب باشد تا گردان در خارج مکتب تطبیقات
می بینند. اگر هوا خوب نباشد در درون مکتب. یا محاضرات
و بازیهای تربیوی و دیگری اشتغال میشود.

در آشنای درسهای تربیه بدنی، اصولات مختلفه اومان بدن
تعلیم میشود. علاوه برین در سیکه در هفته یکبار میباشند سرور و در میا
درس اول و دوم یا پنجم و ششم ۲۰ دقیقه حرکات بدنیه اجرامی شود.

امضای آنحضرت غازی

عبد الواسع - سید قاسم - محمد حسین - علی محمد - وصفی بیگ فیض محمد
رئیس مرکز بنو سرپرستان افتخار مدیر تربیه رئیس مستشار وکیل

عبدالحق - محمد نعیم - محمد حسین - احمد زکی ولیدی - عبد الرحمن
مؤلف مدیر رئیس مرکز بنو

حفیظ الله - عبد الرب - عبد الله - محمد زمان
معلم تربیه مضمون الیقین عضو مرکز بنو

